

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.10.3>

УДК 351

З. В. Гбур,

д. держ. упр., професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування,

Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4536-2438>

В. А. Дроботенко,

к. мед. н., завідувач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я та медицини праці, Черкаська медична академія

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2484-629X>

ФІНАНСОВО-РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Z. Hbur,

Doctor of Sciences in Public Administration, Full Professor, Professor of the Department of Healthcare Management and Public Administration, Shupyk National Healthcare University of Ukraine Kyiv, Ukraine

V. Drobotenko,

PhD in Medical Sciences, Head of the Department of Social Medicine, Public Health and Occupational Medicine, Cherkasy Medical Academy

FINANCIAL AND RESOURCE SUPPORT FOR THE SOCIAL SERVICES SYSTEM

У статті висвітлено особливості фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг з точки зору практичного підходу. Визначено, що джерелами фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг є бюджетні і позабюджетні надходження. Розглянуто структуру видатків з державного бюджету, визначеного у Бюджетному кодексі України, на фінансово-ресурсне забезпечення системи надання соціальних послуг. З'ясовано, що незважаючи на значну частку соціальних видатків у структурі видатків бюджету України, реалізація соціальних пріоритетів країни є недостатньо забезпеченою, що зумовлено відсутністю цілісного та злагодженого підходу до управління бюджетними ресурсами з урахуванням сучасних стратегічних завдань, які постали перед державою. Встановлено, що фінансово-ресурсне забезпечення системи надання соціальних послуг здійснюється через багатоканальну структуру, що складається з державного і місцевих бюджетів, державних і недержавних соціальних фондів, суб'єктів господарювання різних форм власності та благодійних фондів, і здійснюється шляхом часткового перерозподілу величини валового внутрішнього продукту, що базується на соціально-солідарних засадах і забезпечує взаємопідтримку всіх учасників системи соціального захисту. Визначено, що соціальні послуги можуть надаватися за рахунок бюджетних коштів, шляхом визначення диференційованої плати залежно від доходу отримувача соціальних послуг, а також за рахунок отримувача соціальних послуг чи третіх осіб відповідно до чинного законодавства. Виявлено, що органи місцевого самоврядування несуть відповідальність за забезпечення надання базових соціальних послуг, які виникають відповідно до потреб мешканців. Встановлено, що при побудові оптимальної моделі фінансування соціальних послуг у територіальній громаді доцільно поєднувати потенціал ефективності як державних структур, так і недержавних структур. З'ясовано, що розглянуті аспекти фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг засвідчують, що вирішення бюджетної проблеми вимагає кардинальних реформ у

соціальній політиці і для цього необхідно здійснити низку заходів щодо підвищення ефективності та якості надання соціальних послуг.

The article highlights the peculiarities of financial and resource support of the social service delivery system from the point of view of a practical approach. It is determined that the sources of financial and resource support for the system of social services are budgetary and extra-budgetary revenues. The structure of expenditures from the State budget, as defined in the Budget Code of Ukraine, for the financial and resource support of the social service delivery system is considered. It is found that despite the significant share of social expenditures in the structure of budget expenditures of Ukraine, the implementation of the country's social priorities is insufficiently ensured, due to the lack of a holistic and coordinated approach to the management of budgetary resources, taking into account the current strategic challenges facing the State. It is established that the financial and resource support of the social services system is provided through a multi-channel structure consisting of the State and local budgets, State and non-State social funds, economic entities of various forms of ownership and charitable foundations, and is carried out through a partial redistribution of the gross domestic product, which is based on social and solidarity principles and ensures mutual support for all participants in the social protection system.

It is determined that social services can be provided at the expense of budgetary funds, by determining a differentiated fee depending on the income of the recipient of social services, as well as at the expense of the recipient of social services or third parties in accordance with applicable law. It is found that local governments are responsible for ensuring the provision of basic social services that arise in accordance with the needs of residents. It is established that when building an optimal model for financing social services in a territorial community, it is advisable to combine the efficiency potential of both governmental and non-governmental structures. It is found that the considered aspects of the financial and resource support of the social service

delivery system show that solving the budget problem requires fundamental reforms in social policy and that this requires a number of measures to improve the efficiency and quality of social services.

Ключові слова: *соціальні послуги, соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальна політика, фінансово-ресурсне забезпечення, реформа.*

Keywords: *social services, social protection, social security, social policy, financial and resource provision, reform.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями .У рамках реформування різних галузей економіки України деякі громадяни опинилися у складних життєвих ситуаціях через інвалідність, проблеми зі здоров'ям тощо. У випадках, коли громадяни не можуть повністю або частково забезпечувати себе або свою сім'ю, найважливішим завданням органів соціального забезпечення є створення ефективної організаційно-правової бази для надання соціальних послуг цим людям. Однак відсутність традицій соціального партнерства органів державної влади та громадських організацій гальмує розвиток цих позитивних тенденцій. За умов реформування системи надання соціальних послуг змінюються підходи до побудови процесу фінансування соціальних виплат. В існуючій моделі соціальних послуг є кілька проблем, які, якщо їх не вирішити, унеможливають ефективне надання соціальних послуг як на державному рівні, так і на рівні громад. Тому питання фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг в умовах сьогодення є особливо важливими, і тому зумовлюють актуальність тематики цієї статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Джерелами забезпечення системи надання соціальних послуг є бюджетні кошти та кошти соціальних і благодійних фондів. У цьому контексті важливим питанням для кожної країни є те, наскільки вона забезпечує соціальний захист за рахунок бюджетних ресурсів.

Для вивчення цих питань було проведено багато наукових досліджень. Зокрема Степанова О. зауважує, що в Україні фінансування соціального захисту та соціального забезпечення відбувається не лише через надання соціальної допомоги, а й через надання соціальних послуг через організації соціального обслуговування [1]. Гнидюк І. та Гайдей О. відзначають, що головною проблемою системи соціального захисту України є брак коштів, особливо бюджетних, для повного виконання вимог чинного законодавства. В Україні діяльність держави щодо фінансування соціальної сфери має велике значення для суспільного життя. Це пов'язано насамперед із різким падінням доходів більшості населення та спрямованістю державної підтримки громадян. Значний рівень фінансового забезпечення соціальних видатків в Україні не є показником ефективності системи соціального захисту та забезпечення населення щодо доступності та якості надання соціальних послуг та соціальної допомоги. На думку вчених, створення ефективної фінансової системи соціального захисту та забезпечення населення стане одним із найбільших викликів вдосконалення та реформування цієї сфери, що, зі свого боку, дасть можливість знизити навантаження на бюджет та забезпечить раціональне фінансування соціальних виплат із відповідних джерел [2]. Мельник В., Чуркіна І. та Ломачинська І., досліджуючи питання державного фінансування соціальної сфери в Україні, наголошують, що для покращення фінансування доцільно залучати державні установи та благодійні фонди до надання соціальних послуг шляхом конкурсного призначення дотацій та субсидій. Пріоритетним напрямком оптимізації державної фінансової системи в соціальній сфері має стати диверсифікація виконавців державних замовлень для зменшення витрат та підвищення якості [3]. Роледерс В. та Кукель Г. стверджують, що соціальний захист і соціальне забезпечення в Україні забезпечуються шляхом надання пільг, соціальних і компенсаційних виплат, надання соціальних послуг (переважно через державні або комунальні установи системи соціального захисту). Вчені зауважують, що дуже невелику частину цих соціальних послуг надають громадські організації та установи, які працюють за рахунок субвенцій з

місцевого бюджету на фінансування своєї діяльності з надання соціальних послуг [4]. Водночас Горин В. та Булавинець В., розглядаючи поняття соціального підприємництва як інструмента диверсифікації фінансування соціальної політики зазначають, що враховуючи дефіцит фінансів країни, сумнівною є ідея підтримки соціального підприємництва у вигляді грантів у рамках бюджетних програм чи створення спеціалізованих фінустанов. З огляду на те, більш прийнятним є використання інших форм прямої та непрямой підтримки соціального підприємництва, зокрема через програми, що сприяють пільговому кредитуванню та розширюють участь у публічних закупівлях та доступ до державного та громадського лізингу. Залежно від плану аутсорсингу існують значні перспективи підтримки соціального підприємництва через маркетинг [5].

Беручи до уваги дослідження вчених, а також загальний огляд літератури з цієї проблематики, доцільно відзначити, що питання фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг з позиції практичного аспекту, враховуючи умови сьогодення, є взагалі не розкриті.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою наукової статті передбачено висвітлити особливості фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг з точки зору практичного підходу до окресленої проблематики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система надання соціальних послуг – це мережа соціальних програм, спрямованих на підтримку окремих категорій малозабезпечених громадян або сімей залежно від їх потреб, рівня бідності та економічних можливостей країни. Така система покликана забезпечити мінімальний рівень підтримки сімей, які мають у ньому потребу, щоб утримувати себе, при цьому не маючи інших засобів до існування.

Джерелами фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг є бюджетні і позабюджетні надходження. Сьогодні існуюча модель передбачає, що фінансово-ресурсне забезпечення отримують органи соціального захисту, які надають соціальні послуги. Фінансування таких установ і закладів

здійснюється в межах бюджетних призначень згідно з кошторисами та планами асигнувань.

Варто зауважити, що фінансування системи надання соціальних послуг здійснюється в рамках розроблених та прийнятих на різних рівнях бюджетних програм відповідно до статей 87-91 Бюджетного кодексу України [6]. Так, виділення коштів за цими соціальними програмами не залежить від структури та вартості соціальних послуг, а визначається нормативно-правовими актами соціальних закладів, яким спрямовувалися кошти. Така ситуація супроводжується зволіканням із визначенням суми соціальних виплат (прийняттям методики розрахунку), відсутністю офіційно затверджених розрахунків для соціальних виплат, для яких уже розроблено нормативи, та неефективністю. У Бюджетному кодексі України зазначено, що фінансування системи соціальних послуг проводиться за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів на такі потреби, як соціальний захист у разі втрати працездатності, соціальне забезпечення пенсіонерів, соціальний захист ветеранів війни та праці, соціальне забезпечення сім'ї, дітей та молоді, соціальне забезпечення безробітних, допомога у вирішенні житлових питань, соціальний захист різних груп населення, інша діяльність у сфері соціального захисту.

Щодо уточнення, то у статті 87 Бюджетного кодексу України вказано, що видатки, які покриваються з Державного бюджету України, спрямовані на забезпечення системи надання таких соціальних послуг:

- 1) державні програми соціальної підтримки (грошова допомога особам, визнаним біженцями або такими, що потребують додаткового захисту, та особам, які потребують тимчасового захисту, компенсація за ліки, програми протезування, програми соціального захисту людей з обмеженими можливостями, включаючи програми та заходи Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю, відшкодування шкоди, заподіяної громадянам, заходи щодо повернення в Україну незаконно виселених з України, щорічна одноразова грошова допомога ветеранам війни та жертвам переслідувань, довічна державна стипендія, кошти, що перераховуються

до фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування, програми соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, інші види адресних грошових виплат, установлені законодавством);

2) державна підтримка громадських об'єднань інвалідів та ветеранів у реалізації державних програм (проектів, заходів) у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

3) державні програми та політика щодо дітей, молоді, жінок та сімей;

4) державна підтримка громадських молодіжних та дитячих закладів у реалізації державних програм і заходів щодо дітей, підлітків, жінок та сім'ї згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;

5) державні програми підтримки будівництва (реконструкції) житла для окремих категорій громадян;

6) забезпечення в установленому порядку діяльності реабілітаційних установ для інвалідів та дітей-інвалідів, що належать до компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення;

7) інші програми у сфері соціального захисту та соціального забезпечення, що забезпечують виконання функцій на державному рівні згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;

8) пільги на будівництво житла та оплату житлово-комунальних послуг населенню, придбання твердого та рідкого пічного палива, скрапленого газу для окремих категорій громадян;

9) допомога сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам, тимчасова державна допомога на дітей, допомога по догляду за інвалідами, допомога на державну соціальну допомогу безправним особам, пенсія, державна соціальна допомога [6].

Незважаючи на значну частку соціальних видатків у структурі видатків бюджету України, реалізація соціальних пріоритетів країни є недостатньо забезпеченою. Це пов'язано з відсутністю цілісного та злагодженого підходу до

управління бюджетними ресурсами з урахуванням сучасних стратегічних завдань, які постали перед державою. Бюджетні витрати, насамперед на соціальні послуги, пов'язані з короткостроковими цілями політики, які часто не відповідають можливостям української економіки, посилюють соціальну диференціацію та поглиблюють прогалини у розвитку соціальної сфери, а бюджетний інструментарій загалом є неповним. Крім того, нестабільність та кризові явища знижують ефективність функціонування соціальної сфери, призводять до негативних тенденцій розвитку та накопичують соціальні проблеми без їх вирішення.

Фінансово-ресурсне забезпечення системи надання соціальних послуг здійснюється через багатоканальну структуру, що складається з державного і місцевих бюджетів, державних і недержавних соціальних фондів, суб'єктів господарювання різних форм власності та благодійних фондів, і здійснюється шляхом часткового перерозподілу величини валового внутрішнього продукту, що базується на соціально-солідарних засадах і забезпечує взаємопідтримку всіх учасників системи соціального захисту. Ця взаємодопомога реалізується у формі перерозподілу коштів між різними соціально-економічними та соціально-демографічними групами населення.

У Порядку організації надання соціальних послуг, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 587 [7], вказано, що соціальні послуги можуть надаватися за рахунок бюджетних коштів, шляхом визначення диференційованої плати залежно від доходу отримувача соціальних послуг, а також за рахунок отримувача соціальних послуг чи третіх осіб відповідно до чинного законодавства.

Що стосується соціального замовлення, то надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення відбувається за рахунок бюджетних коштів. Соціальні послуги надаються за соціальним замовленням відповідно до стандартів соціального обслуговування країни. Участь надавачів соціальних послуг у наданні соціальних послуг через соціальне замовлення здійснюється шляхом

повідомлення уповноваженого органу з питань системи надання соціальних послуг конкурсу на надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів. Рішення про проведення конкурсу з надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів приймається до 1 березня відповідного бюджетного періоду або протягом 30 календарних днів після внесення відповідних змін до бюджету. Водночас забезпечення надання соціальних послуг за соціальним замовленням здійснюється шляхом компенсації надавачам соціальних послуг вартості наданих соціальних послуг. Порядок надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення та компенсації надавачам послуг витрат на соціальні послуги затверджується Кабінетом Міністрів України. Форма відповідних документів та інструкції щодо їх підготовки затверджуються центральним органом виконавчої влади із забезпечення формування державної політики у сфері соціального захисту населення [8].

У статті 27 Закону України «Про соціальні послуги» від 17.01.2019 № 2671-VIII [8] зазначено, що фінансування надання соціальних послуг здійснюється за рахунок коштів державного та міського бюджетів, спеціальних фондів, коштів підприємств, установ і організацій, соціальних внесків, фондів благодійної підтримки (пожертвувань) та інших незаборонених джерел. Місцеві органи управління та органи місцевого самоврядування мають право приймати рішення про надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів відповідним категоріям осіб. Для цього місцевий орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування визначає (затверджує) перелік соціальних послуг, що надаються за рахунок бюджетних коштів, та/або звільнення від оплати витрат на надання соціальних послуг окремим категоріям осіб. Зі свого боку, надавач соціальних послуг визначає розмір плати за соціальні послуги залежно від змісту та обсягу послуг, що надаються відповідно до Порядку регулювання тарифів на соціальні послуги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 428 [9].

Рішення про звільнення одержувачів соціальної допомоги від оплати соціальних послуг, що надаються недержавними надавачами, приймаються цими надавачами самостійно. Якщо недержавні суб'єкти надають соціальні послуги за рахунок бюджетних коштів, у тому числі шляхом встановлення диференційованої плати, їм має бути відшкодована вартість послуг відповідно до законодавства. Якщо на території чи адміністративно-територіальній одиниці України запроваджено надзвичайний чи воєнний стан, оприлюднення інформації призупиняється до припинення/скасування такого стану [7].

У зв'язку з поглибленням реформ децентралізації в Україні протягом останніх років фінансово-ресурсне забезпечення соціального захисту стало фрагментованим, що вплинуло на якість та адміністративну ефективність надання соціальних послуг, а також на права громадян, які потребують таких послуг. Зокрема, передача повноважень з фінансування соціальних послуг органам місцевої влади призводить до хронічного недофінансування сфери соціального захисту. Економічно несприятливі громади, де мешканці частіше страждають від важких умов життя, менш спроможні фінансувати належні соціальні послуги. Це призвело до того, що об'єднані територіальні громади все частіше відмовляються або передають послуги громади/соціальної опіки надавачам послуг, які мають можливість їх утримувати. Громіздкий порядок виділення органом місцевої влади коштів на підтримку малозабезпечених громадян ускладнює надання якісних соціальних послуг. Це створює ризик для соціального здоров'я людей, а отже, порушує статтю 3 Конституції України [10], яка визначає здоров'я та життя людини найвищою цінністю. Вимога «будувати бюджет знизу» призводить до фінансування галузі за залишковим принципом. Низька ефективність передбачуваних механізмів фінансування, які не пов'язані з результатами діяльності закладів соціального захисту/обслуговування, призводить до неефективності використання цих коштів. Це, зі свого боку, суттєво обмежує право громадян на вибір суб'єкта надання послуг, що є порушенням статті 46 Конституції України [10] щодо права на соціальний захист, ефективного

функціонування договірної моделі відносин між отримувачем та надавачем соціальних послуг та, відповідно, контроль якості соціальних послуг практично неможливий. З огляду на таку ситуацію, Міністерство соціальної політики України докладає значних зусиль для покращення умов надання соціальних послуг у громаді, але відсутність системних реформ у цій сфері лише сприятиме подальшому збереженню існуючої ситуації.

Акцентуючи увагу на фінансово-ресурсному забезпеченні системи надання соціальних послуг на місцевому рівні, то органи місцевого самоврядування несуть відповідальність за забезпечення надання базових соціальних послуг, які виникають відповідно до потреб мешканців.

Для забезпечення надання базових соціальних послуг особам/сім'ям у територіальних громадах необхідно створити мережу надавачів соціальних послуг державного/комунального сектору та/або залучити надавачів соціальних послуг недержавного сектору. Недержавними надавачами можуть стати підприємства, установи, організації, громадські об'єднання, благодійні організації, релігійні організації, фізичні особи – підприємці та фізичні особи, які надають соціальні послуги без провадження підприємницької діяльності. Водночас методами залучення надавачів соціальних послуг із неурядового сектору до надання таких послуг можуть стати закупівля послуг, державно-приватне партнерство, соціальне замовлення, конкурси соціальних проєктів та програм.

Механізми фінансування соціальних послуг в органах місцевого самоврядування передбачають можливість використання різних фінансових джерел фінансово-ресурсного забезпечення. Для створення оптимальної моделі фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг необхідно мобілізувати стабільні фінансові ресурси, необхідні для надання доступних та якісних соціальних послуг, та налагодити систему використання ресурсів, яка б їх ефективно використовувала. Основним джерелом такого фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг у територіальних громадах є місцеві бюджети. Здійснюючи повноваження щодо організації надання соціальних

послуг у територіальних громадах, органи місцевого самоврядування також повинні сприяти залученню коштів з інших джерел, які можуть бути ресурсом для задоволення потребуючого населення територіальних громад у соціальних послугах.

При побудові оптимальної моделі фінансування соціальних послуг у територіальній громаді доцільно поєднувати потенціал ефективності як державних структур, так і недержавних структур, адже одним із основних принципів функціонування системи надання соціальних послуг, що визначені у Законі України «Про соціальні послуги» [8], є рівність прав, обов'язків і відповідальності суб'єктів надання соціальних послуг у державному та недержавному секторах. Тому бюджетні кошти можна використовувати для підтримки діяльності надавачів соціальних послуг у територіальних громадах та закупівлі соціальних послуг у недержавних установах.

Поряд з тим, статтею 19 Закону України «Про соціальні послуги» [8] зазначено, що підставою для перевірки надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів є подання до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчого органу міської ради міст обласного значення, ради об'єднаної територіальної громади за місцем проживання/перебування особи: заяви особи або її законного представника про надання соціальних послуг; звернення та повідомлення інших осіб на користь особи/сім'ї, які потребують соціальних послуг. У випадку безпосереднього звернення особи або її законного представника до надавача соціальної послуги надавач зобов'язаний посприяти у поданні заяви про надання соціальних послуг до відповідного структурного підрозділу з питань соціального захисту населення не пізніше наступного робочого дня. Підставою для розгляду питання про надання соціальних послуг надавачами соціальних послуг недержавного сектору (крім соціальних послуг, що надаються за рахунок бюджетних коштів) є заяви, звернення та повідомлення про надання соціальних послуг.

Органи місцевого самоврядування можуть ухвалювати рішення про надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів іншим групам населення. З цією метою органи місцевого самоврядування ухвалюють рішення про перелік соціальних послуг, що надаються за рахунок бюджетних коштів та/або про звільнення окремих категорій осіб від плати за надання соціальних послуг.

Комісії, утворені виконавчими органами сільських, селищних і районних рад, можуть розглядати питання щодо надання соціальних послуг іншим групам населення за рахунок бюджетних коштів та ухвалювати рішення про винятки в окремих випадках.

Крім зазначених вище джерел фінансування, можуть бути використані й інші варіанти забезпечення надання соціальних послуг. Згідно зі пунктом 41 Порядку організації надання соціальних послуг [7] у разі неможливості задоволення потреб жителів відповідної території в наданні окремих соціальних послуг, крім основних послуг, що надаються місцевою радою, за соціальні послуги орган виконавчої влади повинен повідомити про таку ситуацію обласну держадміністрацію, до якої належить.

Доцільно відзначити, що для підвищення рівня фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг сьогодні органи місцевого самоврядування розвивають позитивні практики проведення конкурсів проєктів місцевих ініціатив. Це дає можливість ініціювати проєкти з розвитку соціальних послуг, які повністю або частково фінансуються з ресурсів місцевого бюджету. Варто зауважити і те, що сьогодні ряд державних та міжнародних організацій також надають гранти та консультативну підтримку для розвитку соціальних послуг.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Таким чином, вивчення питань фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг дає можливість відзначити важливість такої проблематики як напрямку реформування соціальної сфери в Україні. З огляду на розглянуті аспекти фінансово-ресурсного забезпечення системи надання соціальних послуг

вирішення бюджетної проблеми вимагає кардинальних реформ у соціальній політиці. Тому для вирішення проблеми та досягнення європейського рівня життя в Україні необхідно здійснити низку заходів щодо підвищення ефективності та якості надання соціальних послуг.

Література

1. Степанова О. В. Фінансування соціального захисту в умовах децентралізації: зарубіжний досвід та національні реалії. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 22. С. 73–79.

2. Гнидюк І. В., Гайдей О. В. Бюджетне фінансування соціального забезпечення в Україні. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2018. № 4 (89). С. 67-72.

3. Мельник В., Чуркіна І., Ломачинська І. Особливості державного фінансування соціальної сфери в Україні. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2022. Том 21. Вип. 1 (50). URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/274720>

4. Роледерс В. В., Кукель Г. С. Проблеми фінансування сфери соціального захисту населення в Україні та шляхи їх подолання. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 10. С. 49-54.

5. Горин В. П., Булавинець В. М. Соціальне підприємництво як інструмент диверсифікації фінансування соціальної політики. Агросвіт. 2021. № 15. С. 29-35.

6. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

7. Про організацію надання соціальних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Перелік від 01.06.2020 № 587. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>

8. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

9. Про затвердження Порядку регулювання тарифів на соціальні послуги: Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 01.06.2020 № 428. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/428-2020-%D0%BF#Text>

10. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

References

1. Stepanova, O. (2016), “Financing of social protection under decentralization: foreign experience and national realities”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 22, pp. 73-79.
2. Hnydiuk, I.V. and Hajdej, O.V. (2018), “ Budget financing of social security in Ukraine ”, *Naukovyj visnyk Poltavs'koho universytetu ekonomiky i torhivli*, vol. 4 (89), pp. 67-72.
3. Mel'nyk, V. Churkina, I. and Lomachyns'ka, I. (2022), “Peculiar features of the state financing the social sphere in Ukraine”, *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*, vol. 21, no. 1 (50), available at: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/274720> (Accessed 15 Sept 2023).
4. Roleders, V. and Kukel, G. (2019), “Problems of financing of sphere of social defence of population in Ukraine and ways of their overcoming”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 10, pp. 49-54.
5. Horyn, V. and Bulavynets, V. (2021), “Social entrepreneurship as an instrument of diversification of social policy financing”, *Agrosvit*, vol. 15, pp. 29-35.
6. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), “Budget Code of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (Accessed 15 Sept 2023).
7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution “About organization of provision of social services”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text> (Accessed 15 Sept 2023).
8. Verkhovna Rada of Ukraine (2019), The Law of Ukraine “About social services”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (Accessed 15 Sept 2023).
9. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution “On approval of the Procedure for Regulation of Tariffs for Social Services”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/428-2020-%D0%BF#Text> (Accessed 15 Sept 2023).
10. Verkhovna Rada of Ukraine (1996), “The Constitution of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 15 Sept 2023).

Стаття надійшла до редакції 01.10.2023 р.